

๒๑-๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

โดย นางสาววนาลัย สำราญเจริญ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน

จากผลสำรวจสุขภาพะทันตสุขภาพในกลุ่มผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งเกษม ตำบลโนนผึ้ง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2563 ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากทั้งหมด 60 คน พบปัญหาด้านทันตสุขภาพทั้งหมด 54 คน ซึ่งแบ่งเป็น ปัญหาโรคฟันผุ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และโรคเหงือกอักเสบจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 36.66 ปัญหานี้สามารถป้องกันได้ด้วยการดูแลช่องปากอย่างถูกวิธีและการเฝ้าระวังไม่ให้เกิดโรค ดังนั้นเพื่อให้ผู้ดูแลผู้ป่วยและผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง มีความรู้ความเข้าใจด้านการดูแลสุขภาพช่องปากและตระหนักถึงการเกิดโรคในช่องปาก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งเกษม จึงได้คิดนวัตกรรม “คู่มือผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงดูแลสุขภาพฟันดี” เพื่อใช้ให้ความรู้ผู้ดูแลผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในการประเมินผลและการทดสอบความรู้ก่อนหลังการใช้คู่มือผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงดูแลสุขภาพฟันดี พบว่าผู้ดูแลผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงมีความพึงพอใจในการใช้ “คู่มือผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงดูแลสุขภาพฟันดี” และผู้ดูแลผู้ป่วยมีความรู้ด้านทันตสุขภาพเพิ่มขึ้น

ใช้“คู่มือผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงสู่สุขภาพที่ดี” กับผู้ดูแลผู้ป่วยติดบ้านติดเตียง ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งเกษม จำนวน 60 คน

- ## ผลการศึกษา

เนื้อหา	พอใจมากที่สุด		พอใจมาก		พอใจปานกลาง		พอใจน้อย		พอใจน้อยที่สุด	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
การออกแบบรูปร่างของคู่มือ	52	86.67	5	8.33	3	5.00	0	0.00	0	0.00
เนื้อหาการให้ความรู้	47	78.33	7	11.67	4	6.67	2	3.33	0	0.00
ความเข้าใจในการใช้คู่มือ	42	70.00	10	16.67	5	8.33	3	5.00	0	0.00
สีสันความสวยงาม	37	61.67	15	25.00	5	8.33	2	3.33	1	1.67
ความคงทนของการใช้คู่มือ	36	60.00	10	16.67	6	10.00	5	8.33	3	5.00

เนื้อหา	ก่อนใช้เครื่องมือ		หลังใช้เครื่องมือ	
	ตอบถูก (คน)	คิดเป็น ร้อยละ	ตอบถูก (คน)	คิดเป็น ร้อยละ
การเกิดโรคพิษณุ				
-สาเหตุการเกิดโรคพิษณุ	43	71.66	58	96.66
-ระยะของการเกิดโรคพิษณุ	43	71.66	56	93.33
-การรักษาโรคพิษณุ	45	75.00	60	100.00
การเกิดโรคเหือง				
-สาเหตุของการเกิดโรคเหืองอีกเสบ	45	75.00	55	91.66
-อาการของโรคเหืองอีกเสบ	45	75.00	58	96.66
-การรักษาโรคเหืองอีกเสบ	50	83.33	60	100.00
การป้องกันการเกิดโรคในช่องปาก				
-การเลือกยาสีฟัน	52	86.66	60	100.00
-การแปรงฟันที่ถูกรวิธี	43	71.66	58	96.66
-การเลือกทานอาหาร	50	83.33	55	91.66
-การวางแผนไปพบทันตบุคลากร	50	83.33	60	100.00

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ## ตัวอย่างคู่มือผู้ป่วยติดบ้านติดเตียงสู่สุขภาพที่ดี

สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย